

OFFENTLIG JOBHAMSTRING PRESSER PRIVAT ERHVERVSLIV

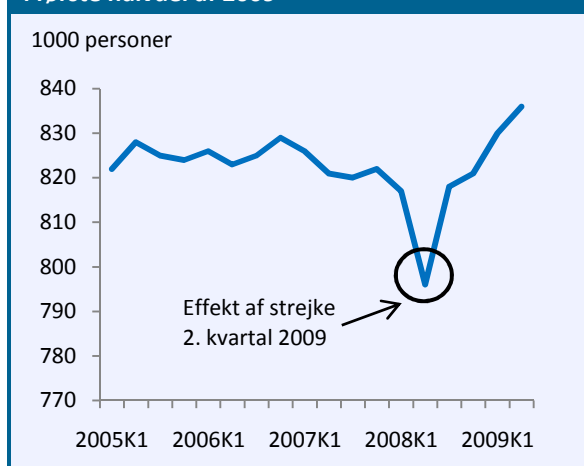
Den offentlige beskæftigelse er steget med 18.000 personer siden 3. kvartal 2008. Den kraftige stigning afspejler, at den offentlige sektor benytter den økonomiske situation med stigende ledighed til at øge medarbejderstaben. Erfaringsmæssigt har løft i den offentlige beskæftigelse en tendens til at bide sig fast. Efter krisen vil den offentlige sektor således have lagt beslag på en større del af arbejdsstyrken. I fravær af reformer vil arbejdsstyrken ydermere falde med omkring 35.000 personer frem mod 2015. Hvis ikke det lykkedes at reducere antallet af offentligt ansatte igen, bæres hele tilpasningen til en lavere strukturel arbejdsstyrke af den private sektor, som efter krisen vil stå med en akut mangel på arbejdskraft. Samlet vil beskæftigelsen i den private sektor (inkl. konjunkturnormalisering) falde med i alt 137.000 personer fra 2008 til 2015. Beskæftigelsesudviklingen vil frem mod 2015 reducere velstanden målt ved BNP med omkring 80 mia. kr.

Højere offentlige beskæftigelse øger erhvervslivets rekrutteringsudfordring

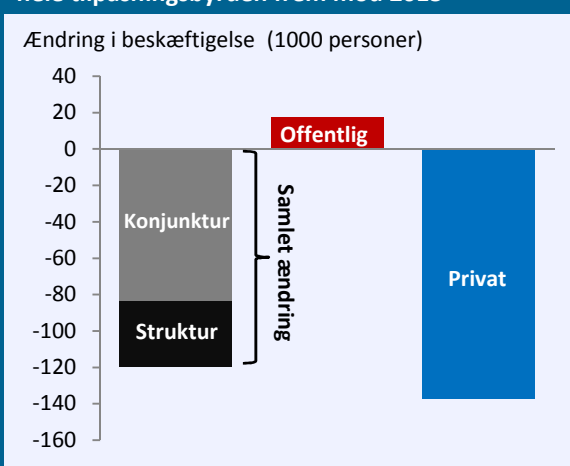
Den offentlige beskæftigelse er steget fra 818.000 personer i 3. kvartal 2008 til 836.000 personer i 2. kvartal 2009, jvf. figur 1a. Heraf skal hovedparten tilskrives udviklingen i kommuner og regioner, hvor beskæftigelsen i samme periode samlet er steget med 10.700 personer fra 541.400 personer i 3. kvartal 2008 til 552.100 personer i 2. kvartal i år, jvf. tabel 1. Denne stigning er nogenlunde lige fordelt på kommuner og regioner.

Dette er en historisk kraftig stigning i den offentlige beskæftigelse, som afspejler, at den offentlige sektor benytter den økonomiske krise til at øge antallet af ansatte. Under en konjunkturedgang vil jobs i den offentlige sektor på grund af større jobsikkerhed typisk blive mere attraktive.

Figur 1a. Kraftig stigning i offentlig beskæftigelse i første halvdel af 2009



Figur 1b. Privat beskæftigelse risikerer at bære hele tilpasningsbyrden frem mod 2015



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tabel 1. Beskæftigelsesudvikling i kommuner og regioner

	Kommuner	Regioner	Kommuner og regioner i alt	Offentlig sektor i alt
Ændring:				
2008 juli - 2009 juli	6.500	5.000	11.500	-
2008k3-2009k2 (sæsonkorrigeret)			10.700	18.000
Fuldtidsbeskæftigelse 2. kvartal 2009			552.100	836.000

Anm.: Niveaueet for den offentlige beskæftigelse i 2008 er korrigeret for effekten af strejken i 2. kvartal 2008 - svarende til 5.500 personer på årsniveau. Den kvartalsvise udvikling i beskæftigelsen i kommuner og regioner er beregnet med egen sæsonkorrektion.

Kilde: Danmarks Statistik, Det fælleskommunale løndatakontor og egne beregninger.

Historisk set har det vist sig at være meget vanskeligt at reducere den offentlige beskæftigelse. Derfor er der risiko for, at de seneste kvartalers kraftige stigning i den offentlige beskæftigelse bider sig fast. Det betyder, at den offentlige sektor også på lidt længere sigt lægger beslag på en større del af arbejdsstyrken. Dermed svækker den offentlige jobvækst private virksomheders vækstmuligheder efter den økonomiske krise.

I forvejen bærer den private sektor hele tilpasningsbyrden som følge af normaliseringen af konjunkturerne - denne effekt vurderes at reducere den private beskæftigelse med omkring 85.000 personer fra 2008 til 2015 (i 2008 lå beskæftigelsen på et konjunkturmæssigt højdepunkt). Det skal ses i lyset af, at den offentlige sektor i princippet ikke påvirkes af konjunkturerne.

Hertil kommer, at den demografiske udvikling i de kommende år medfører en reduktion i arbejdsstyrken, hvis der ikke gennemføres reformer. Strukturernes ventes at bidrage med et fald i beskæftigelsen på omkring 35.000 personer frem mod 2015, som følge af at store ældre generationer trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Udviklingen i konjunkturer og strukturer betyder dermed et samlet fald i beskæftigelsen på 120.000 personer frem mod 2015, jvf. tabel 2.

Hvis det yderligere forudsættes, at det nuværende niveau for den offentlige beskæftigelse på 836.000 personer fastholdes frem mod 2015 - svarende til en stigning på 17.000 personer fra 2008 til 2015 - så falder den private beskæftigelse i alt med 137.000 personer (svarende til 6½ pct.), jvf. figur 1b. Beregningsteknisk vil denne beskæftigelsesudvikling reducere velstanden målt ved BNP med omkring 80 mia. kr.

Tabel 2. Årlig udvikling i privat og offentlige beskæftigelse

1000 personer	2008	2009	2015	Ændring 2008-2015
Offentlig beskæftigelse	819	835	836	17
Privat beskæftigelse	2062	1968	1925	-137
Samlet	2881	2802	2761	-120
Bidrag fra: Konjunkturnormalisering				-84
Struktur (demografi mv.)				-36

Anm.: Niveaueet for den offentlige beskæftigelse i 2008 er korrigeret for effekten af strejken i 2. kvartal 2008 - svarende til 5.500 personer på årsniveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

På længere sigt vil en fortsat afvisning af Arbejdsmarkedskommissionens reformforslag og den aktuelle jobfest i den offentlige sektor med andre ord gå ud over rekrutteringsmulighederne i den private sektor.

Udsigten til et kraftigt fald i den private beskæftigelse understreger behovet for omfattende arbejdsmarkedsreformer. Ønsker man eksempelvis at fastholde både det aktuelt høje antal af offentlige ansatte og 2008-niveauet for den private beskæftigelse frem til 2015, så kræver det, at man gennemfører hele Arbejdsmarkedskommissionens reformkatalog, således at det er fuldt indfaset i 2015. Arbejdsmarkedskommissionens reformforslag øger isoleret set den strukturelle beskæftigelse med i alt 134-138.000 personer og forbedrer holdbarheden af de offentlige finanser med 26-27 mia. kr.